

Gemakkelijk opvoeden

Gemakkelijk opvoeden

Tips and tricks voor ouders
van basisschoolkinderen

Francine Jellesma



u i t g e v e r i j

SWP

Gemakkelijk opvoeden

Tips and tricks voor ouders van basisschoolkinderen

Francine Jellesma

ISBN 978 90 8560 121 0

NUR 847

DOI <https://doi.org/10.36254/978-90-8560-121-0>

THEMA VFXC

© 2021 Uitgeverij SWP Amsterdam

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (Postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met Uitgeverij SWP voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen door een onderwijsinstelling van een gedeelte uit deze uitgave, in papieren vorm of digitaal, (bijvoorbeeld voor plaatsing ervan op uw digitale leeromgeving of in een reader) kunt u zich richten tot: Stichting UvO, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, Tel. 023-8700212, www.stichting-uvo.nl UvO@cedar.nl.

Voorwoord

Dit boek is ontstaan op advies van verschillende mensen die me adviseerden eens een boek over opvoeding te schrijven. Ze zeiden: "Wat voor jou zo vanzelfsprekend is, is voor een ander vaak echt een eye-opener." Opvoeden doe je vaak op gevoel, je intuïtie vertelt je wat je moet doen. Tegelijkertijd is opvoeden soms ook heel bewust. Je hebt bijvoorbeeld ideeën over wat je je kinderen echt graag wilt meegeven of je hebt ervaringen die jij jouw kinderen wilt besparen. Bovendien bespreek je soms met anderen opvoedingszaken of je leest erover in een magazine of op internet. Je staat er dan bij stil hoe jij het doet en denkt er soms over na of je bepaalde zaken anders wilt doen of dat je ergens juist heel trots op bent.

Een ding is zeker: er zijn verschillen tussen ouders in hun ideeën over opvoeding. Ik kan dan ook niemand vertellen hoe die zijn kind moet opvoeden. Dat hangt af van de persoonlijkheid van de ouders en de kinderen, van de normen en waarden binnen het gezin en van de specifieke omstandigheden. Wat ik wel kan doen, is heel veel tips geven. Uitleggen welke oplossingen vaak werken voor problemen waar veel ouders tegenaanlopen. Deze tips komen voort uit wat er binnen de wetenschap bekend is en uit mijn praktijkervaring, zowel in het coachen van opvoeders en kinderen, als mijn ervaringen als moeder van twee kinderen. Ik heb kinderpsychologie gestudeerd, promoveerde daarna binnen de kinderpsychologie en maakte vervolgens de overstap naar pedagogiek. Voor mijn werk en uit belangstelling heb ik duizenden wetenschappelijke artikelen gelezen over

kinderen, opvoeden, ontwikkeling en verwante thema's zoals slaap, stress, ontspanning, spelen, school, etc. Ik heb bij twee universiteiten gewerkt terwijl ik langzamerhand meer en meer de praktijk opzocht waar het me oorspronkelijk, toen ik mijn studiekeuze maakte, om te doen was geweest. Nu maak ik de brug tussen de theorie en de praktijk. Ik 'vertaal' als een tolk wat er uit de wetenschap naar voren komt in gemakkelijkere taal en met concrete voorbeelden. Voor een ouder is het niet nodig om de vaktermen, het jargon, te kennen (zoals 'autoritatief ouderschap' voor iemand die met warmte en structuur opvoedt), noch om de statistieken te zien die bewijzen dat de ene manier voor de meeste kinderen beter werkt dan de andere manier. Wel zijn de met de wetenschap verkregen inzichten interessant. Je loopt immers allemaal weleens tegen praktische vragen aan en het kan heel prettig zijn om dan te weten wat meestal werkt of hoe het vaak kan gaan en waarom. Niet elke tip zal een wondermiddel zijn. Als iets 'gemiddeld' werkt, betekent dat natuurlijk niet dat het voor ieder kind of iedere ouder de perfecte oplossing is. Maar je zult veel zaken herkennen en bij veel tips merken dat ze het je gemakkelijker maken.

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
1. Inleiding	11
1.1 Doel van dit boek	11
1.2 Waarom ik een goede kans van slagen heb met deze adviezen	16
1.3 Hoe gebruik ik dit boek?	18
2. Sociaal	19
2.1 Hoe zorg ik ervoor dat mijn kind beleefd is?	19
2.2 Wat als mijn kind niet naar me luistert?	24
2.3 Hoe leer ik mijn kind assertief te zijn?	27
2.4 Hoe voorkom ik dat mijn kind verkeerde dingen doet door groepsdruk?	29
2.5 Hoe zorg ik ervoor dat mijn kind gezellig meedoet met het gezin?	31
2.6 Hoe zorg ik ervoor dat mijn kind met anderen deelt?	33
2.7 Wat doe ik als mijn kind ruzie heeft met andere kinderen?	36
3. Gevoelens en gedachten	39
3.1 Hoe ga ik jaloezie tegen?	39
3.2 Wat te doen tegen piekeren?	43
3.3 Hoe help ik mijn kind dat boos is?	46
3.4 Wat te doen tegen humeurigheid?	50
3.5 Wat te doen bij verdriet?	52

- 3.6 Hoe help ik mijn kind met angsten omgaan? 54
- 3.7 Hoe help ik mijn kind een positief zelfbeeld te ontwikkelen? 58

4. School 61

- 4.1 Hoe zorg ik voor goed contact met de school? 61
- 4.2 Hoe ben ik een 'leuke' ouder op school en voor klasgenoten? 68
- 4.3 Hoe zorg ik ervoor dat een speelafpraak succesvol verloopt? 71
- 4.4 Hoe help ik mijn kind vriendschappen te sluiten? 72
- 4.5 Hoe help ik mijn kind dat achterloopt en wat te doen bij leerproblemen? 74
- 4.6 Wat als mijn kind zich verveelt op school? 76
- 4.7 Mijn kind helpen met huiswerk 78

5. Pesten 81

- 5.1 Wat kan ik ertegen doen als mijn kind gespest wordt? 81
- 5.2 Hoe voorkom ik pesten en hoe kan mijn kind het beste reageren als het gepest wordt? 85
- 5.3 Hoe zorg ik ervoor dat mijn kind niet pest? 89

6. Voeding 95

- 6.1 Als mijn kind een moeilijke eter is 95
- 6.2 Hoe help ik mijn kind niet te veel te eten? 98
- 6.3 Hoe zorg ik voor goede tafelmanieren? 102

7. Lichaamsverzorging en uiterlijk 103

- 7.1 Als mijn kind niet wil douchen en niet in bad wil 103
- 7.2 Nagels knippen en haren kammen 104
- 7.3 Als mijn kind een uiterlijk wil waar ik problemen mee heb 105
- 7.4 Wat anderen vinden van het uiterlijk van mijn kind 107
- 7.5 Als mijn kind vaak niet goed oplet en zich bezeert 108
- 7.6 Voorkomen dat mijn kind gevaarlijke dingen doet 109

8. Slaap 111

- 8.1 Als mijn kind niet op tijd gaat slapen 113
- 8.2 Als mijn kind niet naar bed wil of alleen bij mij wil slapen 114

8.3	Als mijn kind nachtmerries of nachtelijke angsten heeft, en 's nachts wakker wordt	118
8.4	Als mijn kind te vroeg wakker wordt	119
8.5	Als mijn kind moeite heeft met wakker worden	120

9. Vrije tijd **121**

9.1	Welke oplossingen zijn er als mijn kind zich verveelt?	121
9.2	Wat doe ik als mijn kind zich niet alleen kan vermaken?	122
9.3	Hoe zorg ik ervoor dat mijn kind voldoende beweegt?	124
9.4	Te veel schermgebruik	126

10. In huis **129**

10.1	Hoe zorg ik ervoor dat kinderen leren opruimen en schoonmaken?	129
10.2	Wat doe ik als mijn kind steeds alles kwijt is of vaak dingen kapot of vies maakt?	131
10.3	Ritme en regels	132

11. Algemene en maatschappelijke ontwikkeling **135**

11.1	Vergroten van algemene ontwikkeling	135
11.2	Hoe leer ik mijn kind omgaan met geld?	138
11.3	Hoe ontdek ik krachten en stimuleer ik talenten van mijn kind?	140
11.4	Bijbrengen van normen en waarden	142
11.5	Hoe leer ik mijn kind zich aan te passen aan verschillende situaties?	145

Gebruikte literatuur **149**

1. Inleiding



1.1 Doel van dit boek

Als je dit boek leest, ben je waarschijnlijk op zoek naar tips en trucs die het opvoeden gemakkelijker maken. Of je zoekt naar een antwoord op een vraag waar je tegenaan loopt. Alle ouders hebben weleens behoefte aan advies. Niet voor niets zijn er de grappen over 'je kinderen achter het behang willen plakken' en 'kinderen hinderen'. Natuurlijk menen we daar niets van, maar je zult niet de eerste ouder zijn die weleens direct na het naar bed brengen van de kinderen zelf ook je bed opzoekt omdat je uitgeput bent. Misschien zijn er momenten geweest dat je partner en jij een glas wijn hebben gedronken omdat jullie kind 'eindelijk' die belangrijke mijlpaal had bereikt. Of je hebt met vrienden moeten lachen om jullie creatieve oplossingen voor opvoedproblemen, zoals de 'wonderzalf' waarmee de zere knie na het vallen werd behandeld, maar die eigenlijk gewoon bodylotion was. Dit boek is bedoeld om oplossingen te bieden die omgang met kinderen gemakkelijker maken. Sommige dingen doe je wellicht zelf allang; aan andere dingen had je nog niet gedacht.

Dit boek is specifiek voor de basisschoolleeftijd, van ongeveer vier tot en met ongeveer twaalf jaar oud. De adviezen sluiten aan op hun belevingswereld: op wat zij wel en niet kunnen begrijpen, wat voor hen belangrijk is, welke vaardigheden ze hebben.

Stellingen over de opvoeding

1	Zolang mijn kinderen onder mijn dak leven, volgen ze mijn regels.
2	Ik geef liever toe aan de behoeften van mijn kinderen, dan dat er strijd ontstaat.
3	Ik vind het lastig om tijd vrij te maken om dingen met mijn kind te doen.
4	Als ik mijn kind een opdracht geef en mijn kind vraagt waarom, dan antwoord ik: "Omdat ik het zeg" .
5	Als ik een fout heb gemaakt richting mijn kind, dan bied ik excuses aan.
6	Ik zou de namen van de vrienden van mijn kind niet weten.
7	Ik pak mijn kind soms stevig vast als ik hem corrigeer in zijn gedrag.
8	Als mijn kind iets fout heeft gedaan, dan praten we daarover zodat mijn kind begrijpt waarom hij/zij onjuist gehandeld heeft.
9	Ik zie ondeugend of verkeerd gedrag van mijn kind vaak door de vingers.
10	Als ik een activiteit plan voor het gezin, vraag ik vaak de mening van mijn kind.
11	Ik dreig wel eens met straf, maar geef dan uiteindelijk geen straf.
12	Het gebeurt regelmatig dat ik boos ben op mijn kind en naar hem schreeuw.
13	Ik laat de opvoeding vooral over aan mijn partner.
14	Ik verwen mijn kind nogal.
15	Om ervoor te zorgen dat mijn kind iets doet wat het niet wil, stel ik vaak een cadeautje of beloning in het vooruitzicht.
16	Ik heb goed in de gaten of mijn kind blij is, verdrietig, boos, of bang.
17	Ik speel regelmatig met mijn kind.
18	Als mijn kind iets vertelt, weet ik soms totaal niet waar het over gaat.
19	Ik bereid mijn kind voor op nieuwe situaties door uit te leggen wat er van hem verwacht wordt en waarom.
20	Als mijn kind niet voldoet aan de verwachtingen, dan wijs ik hem daarop en eis ik verbetering.
21	Ik vind het moeilijk om streng te zijn tegen mijn kind.
22	Ik merk dat ik vaak te veel aan mijn hoofd heb om echt goed naar mijn kind te luisteren.
23	In de opvoeding verlies ik snel mijn geduld.
24	Ik probeer zoveel mogelijk uit de whatsappgroepen van school te blijven en zal de laatste zijn die zich opgeeft om een schoolreisje te begeleiden.

Wat voor opvoeder ben ik eigenlijk?

Kies uit de 24 stellingen hiernaast 5 stellingen die het beste passen bij jou als ouder.

Score: Tel of je meer vierkanten, rondjes, driehoeken of sterren hebt:

1	■		5	★		9	●		13	▲		17	★		21	●	
2	●		6	▲		10	★		14	●		18	▲		22	▲	
3	▲		7	■		11	●		15	●		19	★		23	■	
4	■		8	★		12	■		16	★		20	■		24	▲	

■ Heb je vooral vierkanten gescoord?

Dan ben je waarschijnlijk een strenge ouder. Je hebt regels en verwacht gehoorzaamheid van je kind.

Mogelijke voordelen: je bent duidelijk over wat je van je kind verwacht.

Mogelijke nadelen: een valkuil voor dit type opvoeder kan zijn dat je je kind niet leert waarom er bepaalde verwachtingen zijn of waarom bepaald gedrag onwenselijk is. Dit maakt het voor het kind moeilijk om zelfstandig tot goede inschattingen en sociaal verstandige beslissingen en vaardig gedrag te komen. In reactie op jouw striktheid kan je kind onzeker worden. Het kan ertoe leiden dat het anderen volgt en gehoorzaamt en niet leert om voor zichzelf op te komen en zelfstandig beslissingen te nemen. Een ander gevolg van deze opvoedstijl kan zijn dat je kind opstandig wordt en zich steeds meer onttrekt aan gezag doordat hij warmte en begrip mist.



Tips: let erop dat je naast het stellen van regels oog houdt voor de behoeftes en wensen van je kind. Help het daarnaast om inzicht te krijgen in situaties door uitleg te geven en te praten over waarom er bepaalde verwachtingen zijn en welke effecten zijn gedrag op anderen kan hebben. Dit helpt je kind om zich ook zonder jou sociaal vaardig en vriendelijk te gedragen.

● Heb je vooral rondjes gescoord?

Dan ben je waarschijnlijk een toegeeflijke ouder.

Mogelijke voordelen: er is weinig strijd en ruzie in huis. Je kind voelt zich waarschijnlijk niet beperkt in zijn doen en laten.

Mogelijke nadelen: een valkuil voor deze opvoeder kan zijn dat je kind geen grenzen leert kennen. Hierdoor kan het meer grensoverschrijdend gedrag gaan vertonen en gevaren opzoeken. Ook kan je kind verwend raken.



Tips: je toont niet alleen liefde aan je kind door ruimte te geven en tegemoet te komen aan de behoeften van je kind. Jouw waardevolle inzichten en ervaringen delen en grenzen bewaken om je kind veilig te houden, zijn ook uitingen van jouw liefde. Het is ook belangrijk voor je kind om te leren rekening te houden met anderen om goed te kunnen functioneren in de maatschappij. Als je het lastig vindt om iets te verbieden, ga dan bij jezelf na waarom je iets zou willen verbieden en geef dat als uitleg waarom je antwoord 'nee' is. Als je liever geen straf geeft, probeer dan logische consequenties te verbinden aan gedrag.


★ Heb je vooral sterren gescoord?

Dan ben je waarschijnlijk een ouder die uitlegt en overlegt.

Mogelijke voordelen: vooral in westerse landen wordt deze opvoedstijl gezien als de beste, omdat kinderen zowel liefde voelen als begrenzing en structuur. Doordat je je kind serieus neemt en inzicht geeft in oorzaken en gevolgen van gedrag, zal hij waarschijnlijk meewerkend zijn en sociaal vaardig. Hij leert onafhankelijk van anderen na te denken en zijn verstand te gebruiken.

Mogelijke nadelen: deze manier van opvoeden vraagt van jou als ouder dat je je bewust bent van de normen en waarden die je je kind wilt meegeven en deze weet uit te leggen. Je zult regelmatig

gesprekken hebben met je kind, waarin het argumenten kan aanvoeren die tegen jouw redenering ingaan.


 Tips: als je het gevoel hebt dat je kind niet goed luistert naar jouw uitleg of die niet begrijpt, vraag dan om samen te vatten wat je hebt uitgelegd of stel vragen die tot hetzelfde inzicht kunnen leiden. Realiseer je dat de situatie soms vraagt om een strenge en duidelijke reactie (bijvoorbeeld wanneer snel handelen nodig is) of juist om een toegeeflijke reactie (bijvoorbeeld wanneer je kind uitgeput is).

▲ **Heb je vooral driehoeken gescoord?**

Dan ben je waarschijnlijk een weinig betrokken ouder.

Voordelen: je hebt veel tijd en ruimte voor jezelf, je werk of andere zaken. Je kind zal met veel zaken automatisch naar anderen gaan of leren de zaken voor zichzelf te regelen.

Nadelen: er ontstaat waarschijnlijk meer emotionele afstand en je mist veel momenten van samen genieten en trots. Je kind kan bovendien niet profiteren van jouw wijsheid en inzichten. Op de momenten dat jij wel betrokken wilt zijn, zullen anderen daar niet altijd ruimte voor geven, omdat ze dit niet gewend zijn en onzekere verwachtingen hebben van hoe jouw betrokkenheid uitpakt. Of je kind gelukkig is, liefde en houvast ontvangt, is afhankelijk van of een andere ouder of andere mensen hierin voorzien.

 Tips: ook wanneer je minder tijd hebt voor je kind, kun je een sterke band en positieve ervaringen hebben. Je kunt het vertrouwen van je kind winnen door betrouwbaar te zijn. Zorg bijvoorbeeld voor vaste momenten waarop je beschikbaar bent of plan samen met je kind momenten in waarop jullie samen iets gaan doen. Het is dan extra belangrijk dat je je belofte nakomt. Anders kan het hier niet op vertrouwen en zal het de motivatie verliezen. Stem op de momenten dat je spontaan 'aanhaakt' af op de gewoontes en wensen van je gezin in plaats van dat je verwacht dat zij zich aanpassen aan jouw

wensen en ideeën en waak ervoor je betrokkenheid enkel te laten bestaan uit kritiek uiten en straf geven voor de dingen die je fout ziet gaan of die jou storen. Anders wordt jouw spontane betrokkenheid immers vooral als hinderlijk ervaren. Neem regelmatig even de tijd om met je kind te praten en luister dan naar wat hij vertelt, stel vragen (zoals: “Wat heb je vandaag meegemaakt?” of “Wat was het leukste van je dag?”) en toon belangstelling. Zo blijf je op de hoogte van die zaken die jouw kind bezighouden en die belangrijk zijn voor jouw kind.

Max: “Ik ben nogal toegeeflijk. Ik wil gewoon een leuke tijd hebben met mijn kinderen en stoort me eraan als ik zie hoe streng sommige ouders tegen hun kinderen zijn, zo van doe dit niet en blijf daarvan af. Maar ik merk steeds vaker dat de kinderen toch ook behoefte hebben aan duidelijkheid en regels van mijn kant. Af en toe lijkt het wel een pretpark in mijn huis. Ik heb er er wel gevoel bij om mijn kinderen gewoon uit te leggen wat ik van hen verwacht en waarom. Dan ga je toch van het goede uit.”

1.2

Waarom ik een goede kans van slagen heb met deze adviezen

De adviezen in dit boek zijn concrete, praktische vertalingen en voorbeelden voor in de praktijk, gebaseerd op de principes die blijken te werken. Het is een brug tussen de theorie en de praktijk. Achter in dit boek vind je de referenties naar de bijbehorende wetenschappelijke literatuur per hoofdstuk. Ik leg de basisprincipes die veel terugkomen kort uit, zodat je ze herkent in de tips en adviezen. Tijdens de adviezen en tips zelf, leg ik daar waar nodig een en ander uit over hoe kinderen kunnen denken, wat ze voelen en ervaren.

1. Opvoeden gaat beter als je begrijpt hoe situaties zijn voor het kind en daarop aansluit. Ouders die aansluiten op hun kinderen, bieden begeleiding bij emoties en leren hun kinderen om te gaan met situaties. Ook geven ze het kind ruimte om eigen oplossingen te kiezen die passen bij het kind en diens mogelijkheden. Ouders die hun kind vooral straffen als het negatieve gevoelens uit of hun kind vooral hun eigen manier van omgaan met situaties opleggen, zullen het minder gemakkelijk hebben bij het opvoeden.
2. Straf op de 'ouderwetse' manier, zoals strafregels schrijven of schreeuwen dat het kind naar zijn kamer moet, komt in dit boek daarom niet aan de orde. Dit betekent niet dat je het kind nooit mag straffen. Een passende, logische straf kan leerzaam zijn. Als je kind bijvoorbeeld pas om half zes thuiskomt terwijl je vijf uur had afgesproken, laat je het misschien de volgende keer om half vijf thuiskomen zodat je zeker weet dat jullie op tijd kunnen eten. Een harde of onlogische straf, zoals voor straf niet mee mogen eten of niet naar de favoriete serie mogen kijken, leidt meestal eerder tot boosheid bij het kind, zonder dat het iets leert. Het kind zou het gedrag kunnen herhalen of misschien meer stiekem gaan doen.
3. Kinderen doen heel veel na van anderen. Je hebt het misschien weleens gemerkt als je kind jouw stopwoordje opeens overneemt. Of misschien heb je je er wel eens aan geërgerd, bijvoorbeeld als je jouw kind net zo ziet rollen met zijn ogen als een vriendje of dezelfde vloekwoorden hoort gebruiken. Heel veel goede dingen leren ze ook door te imiteren of doordat ze bij anderen zien wat werkt. Kinderen kunnen dus veel leren van het goede voorbeeld dat jij voor hen kunt zijn.
4. Kinderen kunnen veel hebben aan 'scripts': zinnen en gedrag die ze letterlijk kunnen gebruiken in een bepaalde situatie en die ze eventueel van tevoren kunnen oefenen. Je kunt je dit misschien voorstellen als je terugdenkt aan je eigen voorbereiding op situaties waar je onwennig mee was. Voorbeelden zijn een sollici-

tatiegesprek, of een telefoongesprek waarin je een klacht wilde uiten, of als je tijdens een vakantie iets moest regelen in een andere taal.

5. Kinderen vinden abstract denken lastiger dan volwassenen. Daarom gebruik je voor kinderen concretere situaties. Je kunt kinderen aan het denken zetten en inzicht geven door met hen te praten over situaties die ze hebben meegemaakt of situaties die ze zich voorstellen, zoals aan de hand van een verhaal.

1.3 Hoe gebruik ik dit boek?

Je kunt dit boek van A tot Z lezen. Je kunt ook in de inhoudsopgave op zoek gaan naar de onderwerpen die je interesseren. Er staan daar waar mogelijk 'gouden tips' beschreven waarin wordt beschreven welke dingen vaak een succes zijn. Op andere plekken staan 'checklists' waarmee je snel kunt nagaan welk advies of welke adviezen het meest relevant zijn voor jou. Als je de adviezen uitprobeert, dan is het in sommige gevallen nodig dat je even volhoudt. Krijg je niet direct de reactie waar je op hoopte? Houdt het nog wat langer vol! Andere adviezen hebben zelfs herhaling en tijd nodig. Dat is vooral als je een kind inzichten wilt meegeven. Heb vertrouwen en geef je kind de kans om ergens aan te wennen of om inzicht te bereiken door meer oefening.

2. Sociaal



2.1 Hoe zorg ik ervoor dat mijn kind beleefd is?

De meeste ouders vinden het belangrijk dat hun kind beleefd is en schamen zich voor de momenten waarop het mis gaat. Een ouder kan bijvoorbeeld met een rood hoofd verontschuldigend glimlachen naar de andere mensen in de supermarkt als het kind een woedeaanval krijgt omdat het iets niet mag kopen. Ook tijdens situaties in huis is het vaak vele malen prettiger als kinderen netjes 'alsjeblieft' en 'dank je wel' zeggen. Brutale antwoorden, zoals "duhu", "doe niet zo stom!" of "ik mag ook nooit wat!" verhogen de gezelligheid bepaald niet.

Vind je jouw kind wel eens brutaal of onbeleefd? Geen zorgen. De meeste kinderen zijn wel eens kattig of gedragen zich wel eens onbeschoft. Het hoort bij de ontwikkeling van kinderen om grenzen te verkennen. Ze moeten nog leren wat wel gewenst is en wat niet. Ook maken zij dingen mee en hebben ze wel eens een slechte bui. Gebeurt het in het openbaar en schaamt je je? Het is voor andere ouders vaak heel herkenbaar, dus als jouw kind een keer de etiketten niet goed volgt, kun je ervan uitgaan dat er echt wel enig begrip is. Vergeet daarbij niet dat iedereen zelf ook kind is geweest! Als iemand hoofschuddend reageert op jouw kind, helpt het je misschien te bedenken dat diezelfde man of vrouw als kind misschien wel hetzelfde gedrag heeft vertoond.

Wat doe ik op dat moment? Hoe red ik me uit deze situatie?

Je kunt laten merken dat je het gedrag van je kind op dat moment onprettig vindt door dit te benoemen. Verder 'gezichtsverlies' voorkom je door op dat moment in te schatten of het zich laat corrigeren of niet. In het eerste geval kun je van het kind verlangen dat het alsnog beleefdheid laat zien. Stel bijvoorbeeld dat je kind niet één, maar twee snoepjes uit de zak pakt van iemand die snoep ronddeelt en niet bedankt, maar de snoepjes meteen in zijn mond steekt. Je zou kunnen zeggen: "Ik weet niet of het de bedoeling was dat je er twee pakt. Nou, bedank in ieder geval maar even?"

In het tweede geval, als je inschat dat je kind niet bereid is alsnog zijn gedrag te corrigeren, doe je wat anders. Stel bijvoorbeeld dat het in de supermarkt kwaad op je is omdat het iets niet mag. Je ziet aan je kind dat het echt niet bereid is naar je te luisteren op dat moment. Dan heeft het geen zin om te eisen dat het zich anders gedraagt. Je kind zal het niet doen, jij wordt nog bozer en de kans dat het nog tot een oplossing komt, neemt verder af. Wat ook niet al te handig is, is toegeven. Natuurlijk heb je dan een blij kind en ben je van de situatie af. Maar wat denk je dat je kind de volgende keer zal doen als het zijn zin niet krijgt? Juist! Dan gaat het opnieuw een scène schoppen.

Wat doe je wel? Je kunt dan iets zeggen als: "Met boosheid zal het niet anders gaan. Wil jij de yoghurt pakken of de haverhout?" Het is maar een voorbeeld natuurlijk. Het idee is dat je aan het kind duidelijk maakt dat doorgaan geen zin heeft. Met de keuze na je uitspraak zorg je ervoor dat het kind zich op iets anders richt. Dat werkt meestal goed. Je kunt ook het kind afleiden door het ergens anders over te hebben. Dit is heel belangrijk. Jij zorgt ervoor dat er na de uitspraak iets anders komt, anders blijf je samen hangen in de situatie van 'welles, nietes'. Een volgende keer kun je alsnog een 'opvoedmoment' van de situatie maken als dat nodig is. Je legt dan voorafgaand aan het nieuwe supermarktbezoek uit wat jullie